
OPSCHRIFT

Vergadering van 14 maart 2016

Nummer: 2016_MV_00127

Onderwerp:

Mondelinge vraag van raadslid Bruno Matthys: Smart Cities.

Raadslid(-leden):

Bruno Matthys - sp.a

Bevoegd:

Daniel Termont

OMSCHRIJVING VAN DE VRAAG

Toelichting:

Onlangs verscheen in de krant De Morgen een opiniestuk van Saskia Van Uffelen, CEO van Eicsson Belux met als titel "**Slimme steden: wie laat de puzzelstukjes van de technologie in elkaar vallen?**".

Saskia Van Uffelen stelt in dit artikel dat Belgische steden nog steeds achterop hinken wat betreft technische innovatie. (zie bijlage)

Vraag:

- Hoe staat het met Gent als smart city?
- Hoe evolueert het?
- Wat zijn de belangrijkste punten van vooruitgang?
- Welke moeilijkheden komen we tegen?
- Wat leerde de Burgemeester uit zijn bezoek aan Palo Alto, een belangrijke stad in het smart city landschap?

BIJLAGEN

Bijgevoegde bijlage(n):

- 2016.03 Smart Cities bijlage.pdf

ANTWOORD

14 maart 2016

Gent is bij het denken over de smart city betrokken sinds 2009, bij de eerste groep van Europese steden die actief met dit onderwerp bezig waren, zoals Manchester, Helsinki, Barcelona, Bologna en Amsterdam. Dat maakt onze stad een vroege koploper in de ontwikkeling van de slimme stad.

In 2010 startte Gent met deze steden en met iMinds in een eerste Europese project, SmartiP, dat tot doel had om de rol van technologie en de smart citizen in de stad van de toekomst te bepalen. In dat project ontwikkelde de Stad Zwerm, een interactief wijkspel waarbij met digitale technologie de sociale cohesie in twee wijken van de stad werd verbeterd.

Eind 2010 werd in Gent door iMinds, in het kader van het Belgisch voorzitterschap van de Europese Unie, de Future Internet Week van de Europese Commissie georganiseerd. Tijdens dit grootschalige evenement over de toekomst van het internet kreeg Gent de kans tijdens een aantal vergaderingen op hoog niveau de visie van de stad op de smart city toe te lichten, en werd voor de eerste keer de rol van de burger in het tot dan toe puur technologische concept van de smart city aangekaart.

De smart citizen vormde het centrale thema voor de jaarvergadering van EUROCITIES, dat eind 2013 in en door de stad Gent werd georganiseerd, en vormde de definitieve start op Europees niveau van een smart city concept waarbij niet de industrie voorop staat, waarin niet technologie de doelstelling is, maar waar de toekomst van de stad wordt bepaald door de burger te betrekken in zowel het beleid als het vormgeven van de stad van de toekomst.

Technologie is daarbij een hulpmiddel om tot oplossingen te komen die daarvoor niet mogelijk waren. Ook openheid is een belangrijk begrip hierin, denken we maar aan het belang van open data en open government, waarin Gent ook vandaag nog een Europese koploper is.

Pas sinds een drietal jaar hebben België, Vlaanderen en de Vlaamse steden de slimme stad echt ontdekt. Maar zoals blijkt uit het opiniestuk van Saskia Van Uffelen wordt bij ons nog veel te vaak uitgegaan van de dominantie van technologie in de stad van de toekomst. Technologie is uiteraard heel belangrijk, of het nu high tech of low tech is, maar dat is het ook altijd geweest. Voorop moet wel de ontwikkeling van de stad in functie van de burger staan. En zonder te luisteren naar die burger, hen te betrekken bij het vormgeven van de stad en hen zelf ook het

initiatief te laten nemen om hun ideeën in de stad uit te voeren, kan men niet van een slimme stad spreken.

Door de burger aan zet te laten komen kan pas echt aan gerichte innovatie, ook op technologisch vlak, worden gedaan. Elke stad is trouwens anders. Elke stad heeft een eigen DNA, heeft eigen problemen en opportuniteiten en een eigen cultuur en ideologie. En daar moet in het denken over en werken aan de smart city van worden vertrokken, door de burger en alle andere stedelijke stakeholders voorop te plaatsen.

Het klimaatplan en de uitvoering ervan via het klimaatverbond, ons open dataportaal, AppsForGhent, en de recente ontwikkeling van linked open data op onze website (een Europese primeur), de samenwerking met Google Waze over mobiliteitsdata, waarvoor we recent nog zijn geprezen in een artikel in de Financial Times zijn maar enkele voorbeelden van successen waarin Gent bewijst dat de smart citizen voorop staat in de slimme stad.

Gent heeft ondertussen geparticipeerd in tal van Europese en internationale projecten die met de smart city te maken heeft. Daarin hebben we veel geleerd van de ervaringen van andere Europese steden, maar ook van de wetenschappelijke en industriële partners in de projectconsortia. Samenwerking tussen de overheid, de academische wereld, de industrie, de start-ups en scale-ups in Gent, het middenveld en de bewoners is ook essentieel om de juiste stappen te zetten naar de toekomst die we allemaal samen voor onze stad willen.

Voor onze visie over de slimme stad hebben we onlangs nog de Vlaamse Slim in de Stad prijs gewonnen (samen met Genk en de VGC Vlaamse Gemeenschapscommissie). Met projecten die we binnen die visie hebben gedaan in 2015 hebben we onder meer een Agoria Smart City Award gewonnen met de toepassing Check je Huis en waren we genomineerd voor de Belfius Smart City Award. In 2014 wonnen we al een Agoria Smart City Award met Zwerm en de EUROCITIES awards met het klimaatverbond. En zo kan ik nog een tijdje doorgaan.

Gent blijft in Europa, in België en in Vlaanderen aan de kar trekken om een smart city concept aan te nemen dat de burger centraal stelt, dat vertrekt vanuit de prioriteiten voor de stad, dat technologie als een hulpmiddel beschouwt en (open data) als basis, en dat gericht is op samenwerking in een zogenaamd quadruple helix model (overheid, wetenschap, industrie én burger).

In juni zullen we in de ExCom van EUROCITIES hierover een diepgaande discussie voeren om een akkoord te krijgen over het smart city concept dat door de leden van EUROCITIES voor de toekomst zal worden gebruikt.

In Gent zullen we binnenkort een doorstart doen van het Ghent Living Lab. Dat levend lab is vandaag nog gericht op slimme digitale oplossingen die worden ontwikkeld door overheid, industrie en academische partners met betrokkenheid van burgers in de planfase en de uitvoeringsfase. We willen dit living lab op een veel hoger niveau laten werken door te vertrekken van de grote maatschappelijke uitdagingen in Gent (zoals mobiliteit, woonarmoede, voedsel, ...). Samen met Ugent en de hogescholen, de grote en kleine bedrijven in Gent, andere overheden, het middenveld en de burger willen we op zoek gaan in het Ghent Living Lab naar innovatieve

oplossingen op lange termijn die we elk afzonderlijk nooit zouden kunnen bedenken. Binnen het living lab willen we die oplossingen niet alleen bedenken, maar ook echt uitvoeren.

Op Europees niveau kijk ik zeer jaloers naar landen zoals Finland en steden zoals Kopenhagen. In Finland heeft de nationale overheid 80 miljoen euro uit de EFRO-middelen vrijgemaakt voor het opzetten van een samenwerking tussen de 6 grootste Finse steden rond innovatie in slimme steden. Elk van deze steden is verantwoordelijk voor het trekker schap van een aantal thema's. Oulu is bijvoorbeeld binnen de samenwerking trekker voor open participatie, Tampere voor open data en samenwerking met bedrijven, enzovoort. De steden zijn verplicht om projecten op te starten met de andere steden rond de thema's die hen zijn toegewezen. Kopenhagen doet hetzelfde op het niveau van de Copenhagen Capital Region, 47 steden en gemeenten in de stadsregio Kopenhagen met daarin bijvoorbeeld ook Malmö en een aantal Zweedse gemeenten.

Dit soort van samenwerking ontbreekt in Vlaanderen vandaag. Daar ligt volgens mij een opdracht voor de Vlaamse regering, die middelen kan uittrekken om en ondersteuning kan bieden om onze steden samen slimmer te maken.

Een tweede knelpunt is de rol van de overheid en dan vooral de administratie zelf. Burgers nemen vandaag zelf heel veel initiatieven, die wij als lokale overheid wel mogelijk willen maken, maar waar we vaak tegen moeten zijn omwille van onze soms te strakke, regelende en bureaucratische regelgeving. Denken we maar aan de leef straten, de fietsstraten en de tal van tijdelijke invullingen in onze stad. Dit zijn stuk voor stuk fantastische initiatieven waarover we het allemaal eens zijn dat we ze ruimte in onze stad moeten geven, maar telkens weer moeten we creatief zijn om ze mogelijk te laten worden. Wat mijn bezoek aan Palo Alto betreft heb ik samen met schepen M. De Clercq gedurende twee uur gesproken met een aantal plaatselijke topambtenaren. Het was een aangenaam gesprek maar wij konden geen nieuwe zaken opsteken. Zij vroegen om een structurele samenwerking met de stad Gent. De Strategisch coördinator heeft inmiddels de nodige contacten gelegd.
